

11. SINIF DIN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAV PROVASI · ÖĞRENCİ KÂĞIDI

Senaryo 1 · Kitapçık B · Sezgi Empati Educational Assessments · www.sanalsinav.com

ADI SOYADI

SINIFI / NO

PUAN

Açıklama: Bu sınav 7 sorudan oluşmaktadır. Süre 40 dakikadır. Her sorunun puanı yanında yazılıdır. Cevaplarınızı ilgili alana, işlemlerinizi ve gerekçelerinizi göstererek yazınız.

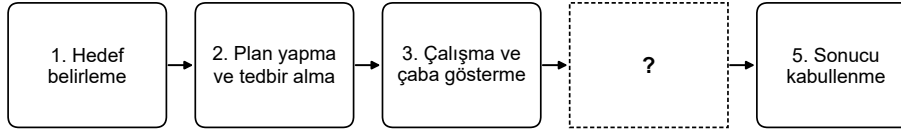
- DKAB.11.1.1 Kader ve kaderle ilgili kavramları yapılandırabilme
- DKAB.11.1.2 İnsan, akıl, irade ve sorumluluk kavramları arasındaki ilişki hakkında eleştirel düşünebilme
- DKAB.11.1.3 Bakara suresinin 286. ayetinin mesajlarını anlamak için Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilme
- DKAB.11.2.1 Din tanımlarını ve farklı disiplinlerin dine yaklaşımları arasında mukayese yapabilme

1.

15 puan

Aybüke tıp fakültesini kazanmayı hedeflemiş, haftalık bir çalışma programı hazırlamış ve her gün düzenli soru çözmüştür. Sınav sabahı dua etmiş ve "Elimden geleni yaptım, gerisini Allah'a bırakıyorum." demiştir.

"Bir kere de karar verip azmettin mi, artık Allah'a tevekkül et, (ona dayanıp güven). Şüphesiz Allah, tevekkül edenleri sever." (Âl-i İmrân, 159)

a) Şemadaki soru işaretli adıma gelecek ifadeyi yazınız ve Aybüke'nin yaptıklarını şemanın adımlarıyla eşleştiriniz. (8 p)

b) Ayetten yararlanarak tedbir almadan "tevekkül ettim" demenin neden yanlış olduğunu açıklayınız. (7 p)

2.

20 puan

Kerem, "Ecel nasılsa belli; emniyet kemeri takmanın bir anlamı yok." demiştir. En'âm suresinin 59. âyetinde Allah'ın bilgisiyle ilgili şöyle buyrulur:

"Gaybın anahtarları yalnızca O'nun katındadır. Onları ancak O bilir. ..." (En'âm, 59)

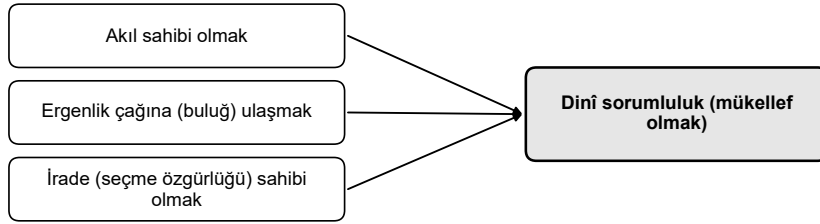
a) Kerem'in akıl yürütmesindeki yanlışı ecel ve tedbir kavramlarını kullanarak açıklayınız. (12 p)

b) Allah'ın her şeyi önceden bilmesinin insanı belli bir davranışa zorlamadığını bir benzetmeyle gerekçelendiriniz. Benzetmenin bir sınırını da belirtiniz. (8 p)

3.

10 puan

Aşağıdaki şemada İslam'a göre bir kişinin dinen sorumlu (mükellef) olmasının şartları gösterilmiştir.

a) Şemadaki şartlardan birini seçiniz ve bu şartın sorumluluk için neden gerekli olduğunu açıklayınız. (4 p)

b) Silah zoruyla bir belgeyi imzalamaya zorlanan bir kişinin bu imzadan sorumlu tutulup tutulamayacağını şemaya göre gerekçesiyle belirtiniz. (6 p)

4.

15 puan

Hilal, dinî sorumluluğun şartlarını üç durum üzerinde incelemiştir.

Durum	Akıl	Ergenlik	İrade	Dinî açıdan sorumlu mu?
I. 16 yaşındaki Kerem, ödevini bilerek geciktirip arkadaşının ödevini kopyaladı.	Var	Var	Var	?
II. Misafir kaldığı evde uyuyan 17 yaşındaki Burak, uykusunda kolunu çarpıp komodindeki vazoyu devirip kırdı.	Geçici olarak devre dışı	Var	Yok	?
III. 4 yaşındaki Elif, komşusunun bahçesinde oynarken saksıyı kırdı.	Gelişimini tamamlamamış	Yok	Sınırlı	?

a) Tablodaki I–III numaralı durumlarda kişinin dinî açıdan sorumlu olup olmadığını gerekçesiyle (8 p) yazınız.

b) II ve III numaralı durumlarda kırılan eşyanın zararının karşılanması gerekip gerekmediğini, (7 p) günah ile kul hakkı arasındaki farkı dikkate alarak değerlendiriniz.

5.

20 puan

Meriç, "Her şey kaderde yazılı olduğuna göre insan yaptıklarından sorumlu tutulamaz." demiştir.

"De ki: "Hak, Rabbinizdendir. Artık dileyen iman etsin, dileyen inkâr etsin."" (Kehf, 29)

"Şüphesiz biz onu (ömür boyu yürüyeceği) yola koyduk. O bu yolu ya şükrederek ya da nankörlük ederek kat eder." (İnsan, 3)

Meriç'in görüşünü ayetlerden yararlanarak eleştiren bir paragraf yazınız. Paragrafınızda irade, Allah'ın bilgisi ve sorumluluk kavramlarını kullanınız.

(20 p)

6.

10 puan

Aşağıda Bakara suresinin 286. ayetinin Diyanet İşleri Başkanlığı mealinden bir bölüm verilmiştir:

"Allah, bir kimseyi ancak gücünün yettiği şeyle yükümlü kılar. Onun kazandığı iyilik kendi yararına, kötülük de kendi zararınadır. (Şöyle diyerek dua ediniz): "Ey Rabbimiz! Unutur, ya da yanılırsak bizi sorumlu tutma! Ey Rabbimiz! Bize, bizden öncekilere yüklediğin gibi ağır yük yükleme. Ey Rabbimiz! Bize gücümüzün yetmediği şeyleri yükleme! Bizi affet, bizi bağışla, bize acı!" (Bakara, 286)

a) Ayetin ilk cümlesindeki mesajı kendi cümlelerinizle yazınız.

(4 p)

b) Ayetteki dualardan birini seçiniz ve bu duanın insanın hangi özelliğini yansıttığını açıklayınız.

(6 p)

7.

10 puan

Aşağıda farklı bakış açılarıyla yapılmış iki din tanımı verilmiştir:

I. İslam âlimlerinin yaptığı yaygın bir tanım: "Din, akıl sahiplerini kendi iradeleriyle hayırlı olana yönelten ilahi bir kanundur."

II. Sosyoloji bakış açısıyla yapılmış bir tanım: "Din, kutsal kabul edilen şeylere ilişkin inanç ve uygulamalardan oluşan, bu inancı paylaşanları bir topluluk hâlinde birleştiren bir sistemdir."

a) İki tanımın dine hangi açıdan baktığını karşılaştırınız.

(7 p)

b) İki tanımda ortak olan bir öğeyi yazınız.

(3 p)